

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17CoCsp/27/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8321200035
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8321200035.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Marianny Hirkovej, v spore žalobcu: Intrum Slovakia, s.r.o, so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 35 831 154. právne zastúpenému: JUDr. Ján Šoltés, so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 37 927 795, proti žalovanému: J. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XXX, XXX XX T., v konaní o zaplatenie sumy 756,51 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 12Csp/4/2021-96 zo dňa 29.04.2021, takto

o z h o d o l :

Potvrdzuje rozsudok v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania.

Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Humenné (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
- I. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobcovi sumu 383,77 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 80,20 eur od 09.01.2018 do zaplatenia, s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 103,96 eur od 07.02.2018 do zaplatenia, s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 75,97 eur od 10.03.2018 do zaplatenia, s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 62,69 eur od 07.04.2018 do zaplatenia, s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 60,95 eur od 08.05.2018 do zaplatenia, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
 - II. Súd nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 372,74 eur zamietá.
 - III. Žiadna zo strán sporu nemá na náhradu trov konania právo.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobca žalobou doručenu súdu dňa 04.01.2021 domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 383,77 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 80,20 eur od 09.01.2018 do zaplatenia, zo sumy 103,96 eur od 07.02.2018 do zaplatenia, zo sumy 75,97 eur od 10.03.2018 do zaplatenia, zo sumy 62,69 eur od 07.04.2018 do zaplatenia, zo sumy 60,95 eur od 08.05.2018 do zaplatenia, ďalej zaplatenia sumy 372,74 titulom zmluvnej pokuty a náhrady trov konania. Vykonaným dokazovaním bolo nepochybne preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola dňa 15.11.2017 uzatvorená Zmluva o poskytovaní verejných služieb. Žalovanému pôvodný veriteľ poskytoval dohodnuté telekomunikačné služby, cenu poskytnutých služieb a poplatkov vyúčtoval žalovanému faktúrami v celkovej výške 383,77 eur. Predmetnú zmluvu je potrebné považovať aj za spotrebiteľskú zmluvu a je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, nakoľko ide o zmluvu, ktorú uzatváral pôvodný veriteľ ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy bol daný veriteľom bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu. Žalovaný za poskytnuté služby riadne neplatil, preto si žalobca uplatnil náhradu za poskytnuté služby a zmluvnú pokutu. Súd vyhovel žalobe iba čiastočne a to tak, že priznal žalobcovi sumu vo výške 383,77 eur, ktorá predstavuje sumu za poskytnuté služby. Súd priznal žalobcovi aj požadovaný úrok z omeškania z

jednotlivých faktúr s ktorými sa žalovaný dostal do omeškania, pričom výška úroku z omeškania je v súlade s ust. § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.

Súd prvej inštancie dospel k záveru, že dojednanie ohľadne zmluvnej pokuty, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa - žalovaného ako to predpokladá ust. § 53 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Zmluvná pokuta mala byť písomne dojednaná v osobitných zmluvných dojednaniach, ktoré sú predtlačené a ich obsah žalovaný nemohol ovplyvniť. Ide o formulárovú zmluvu o spotrebiteľskom vzťahu dodávateľ a spotrebiteľ, kedy spotrebiteľ sa nachádza v znevýhodnenom postavení oproti dodávateľovi, keď zmluvu mohol s dodatkom o zmluvnej pokute buď odmietnuť alebo prijať. Zmluva o zmluvnej pokute obmedzuje žalovaného na jeho právach, keď okrem prípadu porušenia povinnosti na strane žalovaného tým, že riadne a včas svoj záväzok neuhradí, je dojednaná aj pre prípad odstúpenia od zmluvy výpoveďou žalovaným počas doby viazanosti.

Žalobca nepreukázal opak k zisteniu prvoinštančného súdu, že zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Nič na takomto dojednaní nemení ani fakt, že žalobca sa snažil zohľadniť časový aspekt porušenia povinnosti vyjadrujúci klesanie základu zmluvnej pokuty počas doby viazanosti. Pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Okrem toho, výška zmluvnej pokuty sa znižuje iba do dňa porušenia služieb v dôsledku nezaplatenia ceny za poskytnuté služby. Porušením poskytovania služieb k zániku zmluvného vzťahu nedochádza. Nemožno preto vylúčiť následne uhradenie dlžného záväzku zo strany spotrebiteľa a opätovné obnovenie poskytovania služieb. Táto okolnosť majúca podstatný vplyv na výšku zmluvnej pokuty zohľadnená nebola.

Zmluvná pokuta umožňuje dodávateľovi požadovať od spotrebiteľa zosplatnenie v takej výške, ktorá podstatne prevyšuje pohľadávku vzniknutú porušením záväzku zosplatniť sumu poskytnutých služieb. Súd preto nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 372,74 eur ako nedôvodný zamietol. O trovách konania rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 1 a 2, § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku vo výrokoch II. a III. podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal nesprávne právne posúdenie veci. Uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil, že dojednaná pokuta spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi stranami sporu v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa, keď vôbec nezohľadnil degresívny spôsob jej určenia, ktorý je priamo úmerný dodržaniu povinnosti žalovaného zotrvať v zmluvnom vzťahu. Dojednaná zmluvná pokuta nebola neprimerane vyšším zabezpečením oproti hodnote zabezpečenej povinnosti v čase uzavretia dohody o zmluvnej pokute, a preto nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. s) Občianskeho zákonníka. Žalobca tiež uviedol, že dohoda o cene a poskytovaných službách vrátane poskytnutých zliav boli výsledkom zmluvných dojednaní medzi predchodcom žalobcu a žalovaným. Dojednanie v zmluve o poskytovaní verejných služieb sú dostatočne jasné, určité a zrozumiteľné, nepredstavujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi stranami zmluvy.

Žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zaviazže žalovaného zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu vo výške 372,74 eur v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku a prizná mu náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia v plnej výške.

4. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

5. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 CSP preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

6. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

Odvolací súd preskúmal výrok rozsudku o zamietnutí zmluvnej pokuty a súvisiaci výrok o trovách konania. Vyhovujúci výrok predmetom odvolacieho prieskumu nie je.

7. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného

predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

8. Podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

9. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

10. Podľa § 544 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ak si strany dohodnú pre prípad porušenia zmluvných povinností zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, povinný pokutu zaplatiť, i keď oprávnenému účastníkovi porušením povinností nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu je možné dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo spôsob jej určenia.

11. Podľa článku 6 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzavretých so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzne pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

12. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania, pričom odvolací súd nemal pochybnosti ani o správnosti právneho posúdenia prejednávanej veci súdom prvej inštancie.

13. Odvoláciu námietku tykajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia nepovažoval za dôvodné. Odvolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci by bol naplnený, ak by na zistený skutkový stav súd neaplikoval príslušnú právnu normu, aplikoval nesprávnu právnu normu, obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval alebo správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval.

Uvedené vady sa však prvoinštančný súd nedopustil. Súd prvej inštancie náležite posudzoval právny vzťah ako vzťah spotrebiteľský, ktorý vznikol z titulu Zmluvy o poskytovaní verejných služieb zo dňa 15.11.2017. Vo vzťahu k dojednanej zmluvnej pokute správne poukázal na dojednané zmluvné podmienky vyplývajúce z bodu 3 Dodatku k Zmluve o poskytovaní verejných služieb zo dňa 12.01.2017, dospel k správnenému záveru, že uvedené dojednanie zmluvnej pokuty pre prípad porušenia zmluvných povinností zo strany žalovaného spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaného.

Žalobca sa stal aktívne vecne legitimovaným po tom, čo zmluvou o postúpení pohľadávok získal od spoločnosti Slovak Telekom, a.s. voči žalovanému pohľadávku.

Odvolací súd len zdôrazňuje a upriamuje pozornosť na zistenie prvoinštančného súdu, že zmluvná pokuta bola dojednaná formulárove bez možnosti zo strany spotrebiteľa ju prijať alebo odmietnuť bez vplyvu na zmluvné dojednanie o poskytovaní služieb. Z uvedeného preto jednoznačne vyplýva, že nebola dojednaná individuálne. Žalovaný musel pri uzatváraní zmluvy prijať, nemohol ich vylúčiť, dojednanie o zmluvnej pokute. Žalobca nepreukázal svoje tvrdenia a preto platí, že zmluvná pokuta nebola dojednaná individuálne a spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach žalovaného ako spotrebiteľa. Žalobca ako dodávateľ podnikajúci na trhu poskytovania telekomunikačných služieb je povinný voči spotrebiteľovi sa správať s náležitou odbornou starostlivosťou, čo sa nestalo, čím bola narušená rovnováha zmluvných strán.

Žalobca totiž právo na zaplatenie zmluvnej pokuty odvodzuje od porušenia povinnosti včas a riadne platiť za služby, nesplnenia povinnosti zotrvať po určitú dobu vo vzťahu, čo je neakceptovateľné.

Dojednaná zmluvná pokuta je neprijateľná zmluvná podmienka, je neplatná. Z uvedenej neplatnosti žalobcovi nevzniká ani právo na plnenie a povinnosť žalovaného plniť bez ohľadu, či boli splnené podmienky na aktiváciu tejto povinnosti.

Rovnako neobstojí poukaz žalobcu na to, že zohľadňoval časový aspekt porušenia povinností s denne klesajúcou sumou základu zmluvnej pokuty počas plynutia doby viazanosti do dňa prerušenia

poskytovania služieb v dôsledku nezaplatenia sumy za poskytnuté služby. Je potrebné si uvedomiť, že nie každé prípadné porušenie povinnosti je rovnakej intenzity, významu a následkov. Porušením povinnosti pritom nemôže byť využitie oprávnení daných zákonom, či dohodou. Odvolací súd vo vzťahu ku klesajúcej výške zmluvnej pokuty v závislosti od plynutia času viazanosti poukazuje na konštantnú aplikačnú prax Krajského súdu v Prešove, kde v rozhodnutí (okrem iných) sp. zn. 22Co 45/2018 je zmluvná pokuta v danom prípade neprijateľná, keď nezohľadňuje intenzitu a význam toho - ktorého porušenia povinnosti, ani výšku dlhu spotrebiteľa vzniknutého porušením záväzku. V takom prípade je považovaná zmluvná pokuta za neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje aj pri menej významnom porušení povinností uplatniť si zmluvnú pokutu od spotrebiteľa.

V predmetnom prípade sa nejedná o individuálne dojednanie zmluvnej podmienky, ale o formulárovú spotrebiteľskú zmluvu, ktorej obsah žalovaný ovplyvniť nemohol. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší (§ 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

14. Správnemu výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania. Za daného stavu odvolací súd rozsudok v zamietavom výroku a súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

15. Za daného stavu preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietavom výroku, vrátane závislého výroku o trovách konania, postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

16. V odvolacom konaní žalobca nebol úspešný, nárok na náhradu trov odvolacieho konania mu preto nevznikol. Naopak fakticky plne úspešný bol žalovaný, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovanému žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.